

УДК 94(477).15:371

Галина Темник
(Львів)

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ДІАСПОРИ

У статті проаналізовано інтернет-сторінки, призначені для вивчення української мови як іноземної, в тому числі для українських освітніх закладів за кордоном, за кількісними та якісними показниками, визначено основні способи застосування цих ресурсів та окреслено перспективні напрями у галузі їх створення.

Ключові слова: інтернет-ресурси, тип сайту, цільова аудиторія, методика навчання, типи завдань, контроль знань, спосіб застосування.

Сучасний освітній процес для підвищення ефективності, економії часу потребує забезпечення Інтернет-ресурсами, які стали одними з основних джерел інформації поряд з традиційними паперовими засобами. За допомогою інтернет-ресурсів знання та освіта набувають мобільності, долаючи відстані та час. Водночас збільшуються можливості доступу до інформації в цілому, що забезпечує більш об'єктивне уявлення про навчальну дисципліну. Варіативність джерел створює умови для вибору відповідно до особливостей навчального процесу, навчальної аудиторії. На основі Інтернету виникла, активно розвивається і впроваджується нова форма навчання – дистанційна. Інтернет здійснив перехід освіти на якісно новий рівень, зумовивши появу ще одного нового явища інтернет-освіти, яка досить швидко поширюється. Так, С. Галахер стверджує, що остання збільшується щороку на 40% [13]. За іншими даними, 6,1 мільйона американських студентів, що становить 31 %, вивчають хоча б один інтернет чи он-лайн курс [8].

У лінгводидактиці інтернет-ресурси розширили можливості створення мовного середовища, надавши необмежений доступ до джерел оригінального мовлення. Інтернет надав альтернативу підручникам та посібникам кількома способами: 1) розміщенням у мережі електронних версій; 2) створенням електронних підручників; 3) створенням навчальних сайтів з матеріалами різного характеру – від текстових до інтерактивних завдань. У виконанні основних лінгводидактичних завдань, а саме навчанні чотирьох видів мовленнєвої діяльності (говоріння, слухання і розуміння, читання, письмо) мережа Інтернет відіграє на сучасному етапі визначальну роль. Так, 79,5 % студентів, які вивчають англійську мову як іноземну в позааудиторний час, працюючи вдома, надають перевагу використанню комп'ютерних технологій та Інтернету для вивчення мови [14].

Для навчання української мови як іноземної в освітніх закладах діаспори інтернет-ресурси мають надзвичайно актуальне значення, оскільки поширення друкованої навчальної продукції на значні відстані та на різні континенти пов'язане зі значними труднощами і не здійснюється у потрібному обсязі. Неодноразове обговорення проблем забезпечення шкіл діаспори навчально-методичними матеріалами на наукових конференціях, семінарах, круглих столах за участі представників цих навчальних закладів та лінгводидактів з України засвідчило необхідність максимального використання ресурсів та можливостей Інтернету. Зокрема, такого висновку дійшли науковці та практики-лінгводидакти на круглому столі «Навчально-методичне забезпечення для українських шкіл за кордоном: здобутки і перспективи», який організував Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою у Львівській політехніці 5 червня 2013 року. Під час цього круглого столу учасники активно обговорювали важливість створення єдиного інтернет-ресурсу з навчання української мови як іноземної, який би об'єднав ті навчальні матеріали, які вже функціонують у мережі, та став би платформою для розміщення нових ресурсів.

Реалізація цієї ідеї залежить від наявності технічної, тобто створення веб-ресурсу, та змістової складових. Якщо технічно для створення єдиної інтернет-платформи існує багато можливостей – на ринку України працює декілька відомих ІТ-компаній та велика кількість фахівців у цій галузі, то створення навчальних ресурсів для функціонування в Інтернеті та систематизація тих матеріалів, які вже розміщені у всесвітній мережі, залишаються актуальними питаннями для української лінгводидактики. Існує декілька причин, які залишають наповнення змістової частини відкритими питання-

ми: 1) проблеми захисту авторських прав у мережі Інтернет, що спонукає авторів-лінгводидактів надавати перевагу поліграфічному способу видання; 2) відсутність державних програм фінансування навчально-методичного забезпечення для українських закордонних освітніх закладів; 3) відсутність єдиного координаційного методичного центру, який би об'єднав зусилля багатьох кафедр, інституцій та викладачів-лінгводидактів.

Наповнення змістової частини значною мірою залежить також і від аналізу, систематизації тих навчальних ресурсів, які вже функціонують у мережі Інтернет. В українській лінгводидактиці відсутні дослідження з цієї проблематики. Переважно науковці у сфері новітніх технологій з викладання української мови як іноземної зосереджують увагу на окремих аспектах, таких як дистанційне навчання [2; 5], застосування мультимедійних засобів та інших новітніх засобів у навчальному процесі [3; 4; 6]. Що стосується дослідження використання інтернет-ресурсів в цілому і зокрема конкретних навчальних веб-сторінок, то цій проблематиці присвячені праці Алли Недашківської [20] та Надії Ткачик [11]. Однак у цих роботах маємо аналіз лише окремих навчальних сайтів. Комплексне дослідження з моніторингом усіх можливих веб-ресурсів, присвячених вивченню української мови, відсутнє у науковій літературі.

Реалізація цього актуального завдання лінгводидактики забезпечить не лише підґрунтя для створення інтернет-платформи, але й базу для лінгводидактичних досліджень та важливе довідкове джерело для викладачів української мови як іноземної. У зв'язку з цим, мета статті – систематизувати інтернет-ресурси, які можуть бути використані у навчанні української мови у школах діаспори, проаналізувати їх за кількісними, якісними, змістовими показниками, здійснити класифікацію, визначити потенційні способи застосування у навчальному процесі, встановити перспективи розвитку галузі інтернет-ресурсів для навчання української мови.

Пошук сайтів різної тематики залежить від переліку ключових слів, які потенційно використовують користувачі Інтернету. Для вивчення мови це, перш за все, усі можливі словосполучення із словом «вивчення», «мова», «онлайн» різними мовами, залежно від того, яку мову обирають для навчання. Для пошуку сайтів з вивченням української мови як іноземної ефективніше використовувати англійські відповідники пошукових слів, оскільки результати запиту на пошук українською мовою «вивчення української мови онлайн» містять лише навчальні сайти, які є додатковим засобом у вивчення української мови як рідної. Однак пошук за англійськими ключовими словами, скажімо *learn Ukrainian*, як результат подає десятки посилань на навчальні сайти [12; 15-18; 22; 23]. Складніший шлях пошуку – це перегляд сайтів освітніх закладів в Україні та за кордоном. Цей спосіб вимагає від користувача поінформованості у системі навчальних закладів та наполегливості, оскільки пошук на сайтах навчальних закладів утруднюється дуже часто складною і розгалуженою структурою рубрик чи розділів та внутрішніх посилань на інші сайти. Однак саме через освітні осередки знаходимо важливі для лінгводидактики навчальні інтернет-ресурси [9-11; 21; 24-26].

Наступний етап у систематизації навчальних інтернет-ресурсів – це аналіз якісних та змістових показників, який здійснюємо за планом: 1) тип сайту, 2) автори або відповідальні установи, 3) цільова аудиторія, 4) доступу до сайту, 5) мовні рівні, 6) структура сайту, 7) мовне наповнення, 8) методика навчання, 9) типи завдань, 10) здійснення контролю знань, 11) можливості для застосування у навчальному процесі. Вибір характеристик зумовлений дидактичними потребами викладачів і студентів та спрямований на максимально різносторонній аналіз ресурсів.

Типи сайтів визначаємо за загальним спрямуванням. Відповідно до результатів моніторингу у мережі Інтернет функціонують два основних типи навчальних сайтів: 1) сайти, які призначені для вивчення багатьох мов, в тому числі й української [12; 15-18; 22; 23]; 2) сайти, призначені тільки для вивчення української мови [9-11; 19; 21-26]. Тип Інтернет-сторінки – визначальний фактор у її функціонуванні, оскільки зумовлює характер усіх інших показників. Скажімо, сайти, призначені для вивчення багатьох мов побудовані на основі однієї методичної моделі, тому незалежно від обраної для навчання мови, цільова аудиторія, мовні рівні, структура, методика навчання, типи завдань, здійснення контролю знань будуть ідентичними. Відмінність у цьому випадку полягає лише у представленні однакового набору комунікативних одиниць різними мовними реалізаціями. Якщо це сайт другого типу, то зазначені показники мають змінне значення, особливо це стосується структури сайту, мовного наповнення, методики навчання, типів завдань, які, не маючи загальної обмежувальної моделі, можуть доповнюватись розробниками у різних напрямках.

Тенденції авторства чи відповідальних установ мають два напрямки: перший тип сайтів, який значною мірою представляє комерційні проекти, не містить інформації про авторів; другий тип сайтів у змістовній частині створені, переважно, представниками освітніх установ. При чому є внутрішні особливості в аспекті авторства другого типу сайтів. Об'єднувальним фактором є належність до українських освітніх установ, розрізнявальним – географічний фактор. З усіх проаналізованих сайтів лише один [24] створений в освітньому закладі України, всі інші реалізовані представниками

лінгводидактами закордонних українських освітніх осередків, у переліку яких україністика Торонтського університету, Альбертського університету.

Як правило, мовні навчальні сайти у світовій лінгводидактиці передбачають розподіл навчальних матеріалів за цільовою аудиторією, зокрема за віковими особливостями. Так, для вивчення англійської мови на сайті British council у структурі бачимо чіткий поділ ресурсів за віком на три групи – «для підлітків», «для дітей», «для дорослих і студентів». Цей поділ навчальних матеріалів характерний для іноземних мов з усталеною методикою викладання та тривалою історією. Оскільки українська лінгводидактика перебуває на етапі становлення методики та створення базових навчальних матеріалів, то ця особливість відображена у сайтотворенні. В основному, такі сайти функціонують без чіткого зазначення цільової аудиторії, за винятком кількох сайтів. Інтернет-сторінка першого типу Mango languages [18] пропонує курси для сім'ї, індивідуальні, для бізнесу, для навчання, для читання, однак ці матеріали не можемо вважати здобутком української лінгводидактики, оскільки це загальна методична модель, використана для багатьох мов і, очевидно, не враховує особливостей викладання української мови. Ще для декількох веб-ресурсів визначення цільової аудиторії опосередковане іншими характеристиками. Курс викладачів Києво-Могилянської академії Ольги Богачової та Ігоря Романського [24] призначений для усіх, хто планує подорож в Україну, однак сам факт створення курсу в освітньому закладі України, де вочевидь навчаються іноземці, додає до вказаної цільової аудиторії студентів, які планують навчатися в українських навчальних закладах. Матеріали двох сайтів [9; 19], створених у Торонтському університеті, пов'язані із підручниками А. Гумецької та Ю. Шевчука, які використовують на навчальних курсах української мови у вказаному університеті, у зв'язку з чим у цьому випадку цільовою аудиторією будуть також студенти. Один сайт у переліку призначений для навчання дітей Ukrainian Power [25], створений у Мілфорді, проте цей сайт, швидше за все, має рекламне спрямування, оскільки містить лише пробні матеріали для ознайомлення користувачів, продовження яких можна придбати на дисках.

За доступом проаналізовані сайти з вивченням української мови поділяємо на три категорії: а) сайти з вільним доступом без обов'язкової реєстрації; б) сайти з вільним доступом та обов'язковою реєстрацією; в) сайти з вільним доступом без обов'язкової реєстрації для пробних завдань (комерційні проекти). Зосередимо увагу на двох перших категоріях, оскільки це ті джерела навчальної інформації, які потенційно є більш імовірними для використання в українських навчальних закладах діаспори, заснованих здебільшого на громадських засадах. Таким чином, у мережі Інтернет у вільному доступі без обов'язкової реєстрації функціонує щонайменше 14 веб-сайтів [9-12; 15; 17; 18; 19; 21-26]. Сюди належать, як сторінки першого, так і другого типу. З вільним доступом, але з обов'язковою реєстрацією працюють два сайти першого типу – Livemocha [16] та Eurolang [11]. Як правило, навіть при умові обов'язкової реєстрації, користувач досить швидко матиме змогу, фактично за декілька хвилин після заповнення реєстраційної форми, отримати доступ до навчальних матеріалів. Реєстраційні форми містять 3-4 обов'язкових пункти для заповнення. Зареєструвавшись на сайті, користувач не лише отримує доступ до навчальних матеріалів, але й так званий особистий акаунт з можливістю відстежування історії виконання завдань чи переглянутих матеріалів та динаміки досягнень.

З трьох рівнів володіння мовою навчальні інтернет-ресурси з української мови представлені, в основному, лише для початкового рівня (A1-A2). При чому, переважно, безпосередня вказівка на рівень відсутня, особливо, коли йдеться про сторінки першого типу. Рівневу приналежність навчальних матеріалів сайтів визначаємо, аналізуючи мовне наповнення за вимогами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Різняться за рівневою належністю матеріалів лише два сайти з переліку проаналізованих – Алли Недашківської [26] та курс для дослідників та аспірантів [10]. Перший із зазначених сайтів має країнознавче спрямування, тому вимагає базового рівня володіння та навіть першого етапу середнього рівня, тобто розрахований на навчання на рівні B2 або на C1. Схожа ситуація із другим сайтом, цільова аудиторія якого аспіранти, дослідники, для якої актуальним є навчання на рівнях B2, C1-C2, оскільки написання досліджень українською мовою чи навички роботи з науковими текстами вимагає володіння мовою на вищому рівні.

Спосіб аналізу структур навчальних сайтів залежить від типу інтернет-сторінки. Оскільки об'єктом цього дослідження є українська лінгводидактика, то у сайтах першого типу, тобто спрямованих на вивчення багатьох мов, в тому числі й української, аналізуватимемо лише структуру тих підрозділів, які присвячені вивченню української мови. Під структурою сайту розуміємо усі розділи, підрозділи, рубрики чи інші частини сайту. Спільним для інтернет-сторінок першого типу у рубриці вивчення української мови є те, що матеріал поданий тематичними блоками чи уроками, кількість яких коливається від 10 до 105. Тематичний блок чи урок у цьому випадку – це набір слів та елементарних фраз з перекладом англійською чи іншою мовою, яку обирає користувач, з аудіосупроводом та транскрипцією. Деякі з цих сайтів візуалізують комунікативні одиниці, як скажімо Free Ukrainian lessons [12], Livemocha [16], та містять флешкартки і вправи [15; 16; 23]. Вирізняється з

цього переліку сайт Ukrainian 101 [23], у структурі якого, окрім тематичних блоків, флешкарток, є декілька важливих рубрик – це посилання на українське радіо, новини, газети, телебачення, українське слово на день. Інтернет-сторінки другого типу теж структуровані у формі уроків або юнітів кількістю від 5 до 20. Для сайтів цього типу обов'язковим елементом є вправи. Окрім цього, функціонують рубрики з теоретичним матеріалом [21; 24], аудіофайлами [9; 11], відео [25; 26], словники [11; 21; 24] та країнознавча інформація [11].

Щодо конкретних комунікативних тем, які представлені для вивчення у проаналізованих сайтах, то тут помітно багато спільного, оскільки, як вже було зазначено вище, більша частина з проаналізованих сайтів призначена для навчання на початковому етапі. В основному, це теми із спілкування на побутовому рівні та в найнеобхідніших життєвих ситуаціях (вітання, знайомство, характеристика особи, сім'я, їжа, магазини, покупки, хобі, транспорт і подорожі, одяг, числа, кольори, часові проміжки, погода, туризм та ін.). В основному, досліджені Інтернет-сторінки реалізують комунікативний підхід до вивчення мови. Виняток становить сайт викладачів Києво-Могилянської академії [24], який пропонує навчання мови, відштовхуючись від основних граматичних тем, а саме – після знайомства з літерами і звуками та базовими фразами вивчення роду іменників, множини та однини, відмінків, виду дієслова, часу, числівників, структури речення. Виокремлюється з переліку сайт Read Ukrainian [21], оскільки його основне призначення – навички читання, то змістовно юніти (уроки) цього сайту теж зосереджені значною мірою на граматичних аспектах, необхідних для сприйняття текстових матеріалів. У переліку тем сайту Read Ukrainian [21] – алфавіт, прості слова, слова у контексті, прості речення, імена та іменники, відмінки, минулий час, прикметники і прислівники, займенники, складні речення та ін. Варто зазначити також, що для тих сайтів, які призначені для середнього і вищого рівнів навчання [10; 26] характерний дещо інший набір тем: це деякі сфери професійної діяльності (дослідження, презентації, освіта) [10], країнознавчі теми [26].

Способи вивчення української мови, пропоновані в аналізованих інтернет-ресурсах, відрізняються у сайтах першого та другого типу. Розглянемо навчальні веб-ресурси першого типу. Перший етап вивчення нового матеріалу у цьому випадку – це знайомство з переліком слів і фраз певної комунікативної теми, які подані з перекладом англійською чи іншою обраною мовою та українською вимовою, подекуди до цієї інформації додана транскрипція латинськими літерами. Етап тренування вивченого матеріалу організований декількома способами – за допомогою флешкарток, тестових завдань, ігор із складання слів та фраз з окремих елементів. Найбільш різноманітні завдання тренувального характеру із сайтів першого типу містить сторінка Livemocha [16], де використано усі можливі способи тренування від флешкарток, прослуховування, виконання на основі прослуханого завдань до пригоровування, написання і виконання тестових завдань. Дещо відрізняється сайт Mango language [18], оскільки тут користувач поступово знайомиться з кожною фразою з теми: спершу слухає її і читає в цілому, потім по частинах, далі тренується будувати фразу з окремих елементів, вивчає додаткові слова і вчиться будувати нову фразу на основі попередньої, всі інструкції користувачеві подає віртуальний викладач через аудіофайли. Щодо сайтів другого типу, які вже не обмежені єдиною методичною моделлю для усіх мов, тут маємо різні способи подання навчального матеріалу і тренування. На трьох сторінках [10; 21; 24] теоретичний матеріал пояснений у текстовому варіанті англійською мовою, після цього користувач має можливість виконати тренувальні завдання, які на сайті викладачів Києво-Могилянської академії мають текстову лінійну реалізацію, а на сайтах Read Ukrainian [21], Communicative Ukrainian for Research and Fieldwork [10] використані інтерактивні завдання різних типів (вписування, вибір, перетягування). Сайт, який доповнює підручник А. Гумецької [19], пропонує читання невеликих текстів та тестові завдання на розуміння. Навчальні матеріали сайту Юрія Шевчука [9], які теж доповнюють підручник, реалізують методику аудіювання та виконання слухових завдань. Деякі сайти [11; 26] пропонують навчання на основі відеоматеріалів. Скажімо на сайті EuroLang [11] спершу маємо основні тематичні блоки лексики та комунікативних формул, необхідних для порозуміння, які подані за принципом «мова у малюнках», а далі кожен урок побудований на перегляді флешанімації з монологом, який можна слухати цілісно та окремими фразами, після цього перегляд флешанімації з діалогом і виконання тренувальних вправ різних типів (тестових, на вибір, з'єднання колонок чи слів з ілюстраціями), доповнення речень, складання речень на основі почутого. Лінгводидактичний сайт Алли Недашківської із країнознавчим спрямуванням [26] подає відеоматеріали із вправами, які готують до перегляду, та вправами тестового інтерактивного характеру, які тренують отримані знання.

Оскільки навчальні сайти розраховані на самостійне навчання, то кожен з аналізованих інтернет-ресурсів містить певну систему контролю знань, за винятком двох сайтів [10; 22], де перевірити правильність виконання завдань можна, відкривши рубрику із словами чи вивченим матеріалом, а також для сайту з матеріалами Юрія Шевчука [9], де виконання слухових завдань можна перевірити у текстових розшифруваннях. На сайті з матеріалами А. Гумецької [19] у процесі виконання завдань з'являються

відповіді «Так, вірно» чи «Ні, не вірно» на кожен вибір користувача. Автори сайту, створеного у Києво-Могилянській академії [24], помістили після кожного завдання рубрику «ключі», відкривши яку можна побачити відповіді. Цікаве здійснення контролю знань, яке вирізняється від усіх інших, на сайті *Livemocha* [16], де усі результати виконання завдань перевіряють або віртуальні експерти, або спільнота, залежно від вибору користувача. Відповідно, оцінку виконання завдань користувач отримує значно пізніше. Усі інші проаналізовані сайти з вивчення української мови містять найсучасніший спосіб контролю знань, коли після виконання завдань, користувач, обравши функцію перевірити, бачить маркування правильних і неправильних відповідей та відсотковий еквівалент успішності.

В результаті моніторингу навчальних сайтів з української мови як іноземної ми отримали перелік інтернет-ресурсів, які можна використовувати у процесі навчання в українських освітніх закладах діаспори. Аналіз функціонування сайтів з погляду користувача за необхідними ознаками навчального процесу, такими як методика навчання, типи завдань, рівні і т.д., допоміг визначити потенційні можливості інтернет-ресурсів для української лінгводидактики та перспективи розвитку цієї галузі.

Українська мова як іноземна є предметом не лише на спеціально створених сторінках для її вивчення, але й однією з тих іноземних мов, які пропонують лінгводидактичні сайти загального характеру для вивчення багатьох мов. Характерною особливістю інтернет-сторінок, створених спеціально для вивчення української мови є те, що їхні розробники – це представники, переважно, закордонної україністики (н-д, Торонтський та Альбертський університети). Для тих ресурсів, які вже функціонують, є певна обмеженість щодо цільової аудиторії, яка передбачає в основному у ролі користувачів студентів, фактично відсутні інтернет-ресурси для дітей та підлітків. Перспективним для навчальних інтернет-ресурсів з української мови як іноземної є створення матеріалів для навчання на рівні B1-B2, C1-C2, адже, як засвідчило дослідження, існуючі сайти пропонують лише базовий рівень A1-A2. Основними елементами проаналізованих лінгводидактичних сайтів є уроки з конкретно мовним теоретичним матеріалом та тренувальними вправами, за винятком двох сайтів, залишається незаповненою сфера допоміжних навчальних матеріалів – відео, аудіо, країнознавства і т. д. Методика навчання, типи завдань досліджених інтернет-ресурсів представлені найбільш повно – з цікавими прийомами та використанням інтерактивності. Схожа ситуація з контролем знань, який забезпечує для усіх знайдених сайтів, за винятком двох, можливість самостійного навчання, індивідуального підходу до навчання.

Незважаючи на актуальність розробки, удосконалення та доповнення лінгводидактичних навчальних інтернет-ресурсів з української мови як іноземної, для українських освітніх закладів за кордоном все ж існує достатньо можливостей щодо використання ресурсів Інтернету у навчальному процесі, перш за все, завдяки ініціативності самих центрів україністики за кордоном. Адже, як підтвердило дослідження, основними є навчальні ресурси з української мови як іноземної створені саме за кордоном. Застосування у навчальному процесі потенційно передбачає три напрямки: самостійна робота учнів/студентів, доповнення аудиторного навчального процесу, використання викладачами інтернет-матеріалів як основи для створення програм, планів занять.

Список використаних джерел та літератури:

1. Андрейко В. І. Використання новітніх технологій навчання та сучасних технічних засобів у навчальному процесі / В. І. Андрейко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.e-lib.zakdu.edu.ua/index2.php?option=com_sobi2.
2. Антонів О. Дистанційне навчання української мови як іноземної (тестовий контроль лексичної компетенції) / О. Антонів // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : Зб. наук. праць. – Львів, 2008. – Вип. 3. – С. 66–71.
3. Балусева Ю. Історія виникнення мультимедійних засобів навчання та їх упровадження на уроках української мови / Ю. Балусева // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 22 (209). – Ч. II. – С. 152–157.
4. Білик О. Методичні засади використання відеокурсу з української мови як іноземної в освітньому процесі / О. Білик, О. Сухорукова // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : Зб. наук. праць. – Львів, 2009. – Вип. 4. – С. 59–65.
5. Довгий І. Інструментальні засоби дистанційного вивчення мови як іноземної / І. Довгий // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : Зб. наук. праць. – Львів, 2008. – Вип. 2. – С. 77–80.
6. Довгий І. Мультимедійні засоби у вивченні мови як іноземної з допомогою інтернет-технологій / І. Довгий // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : Зб. наук. праць. – Львів, 2008. – Вип. 3. – С. 79–81.
7. Ткачик Н. *EuroLang 2012* як засіб популяризації української мови та культури в Європі / Н. Ткачик // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : Зб. наук. праць. – Львів, 2009. – Вип. 4. – С. 66–71.
8. Allen I. E., Seaman J. *Going the distance: Online education in the United States* / I. E. Allen, J. Seaman. – 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.onlinelearningsurvey.com/reports/goingthedistance.pdf>

9. Beginner`s Ukrainian. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hippocrenebooks.com/beginnersukrainian/>
10. Communicative Ukrainian for Research and Fieldwork. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainianlanguage.org.uk/communicative/index.htm>
11. Eurolang. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurolang2012.com/lesson.php>
12. Free Ukrainian Lessons from L-Ceps Personal trainer Ukrainian Language Learning Software. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.l-lingo.com/en/learn-ukrainian/index.html>
13. Gallagher S. Report – Distance learning at the tipping point: Critical success factors to growing fully online distance learning programs / Gallagher S. – Boston, MA : Eduventures, Inc, 2002.
14. Huw Jarvis. Computers and learner autonomy: trends and issues / Huw Jarvis, ELT Research Papers 12–02, British council, 2012 – 21 p.
15. Internet Polyglot. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internetpolyglot.com/lessons-uk-en>
16. Livemocha. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://learn.livemocha.com/#inventory/lesson>
17. Loecsen – language courses. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.loecsen.com/travel/0-en-67-2-70-free-lessons-ukrainian.html>
18. Mango Languages. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [available-languages/learn-ukrainian/](http://www.mangolanguages.com/available-languages/learn-ukrainian/)
19. Modern Ukrainian. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lsa.umich.edu/slavic/dept/WebBasedLanguage/Ukrainian/lessons/lessons_set.htm
20. Nedashkivska A. Internet As A Pedagogical Tool In The Acquisition Of Language And Cultural Competence: The Case Of Ukrainian / A. Nedashkivska // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : Зб. наук. праць. – Львів, 2007. – Вип. 2. – С. 55–65.
21. Read Ukrainian! – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainianlanguage.org.uk/read/>
22. Surfcelanguages. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.surfcelanguages.com/language/Ukrainian>
23. Ukrainian 101. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.101languages.net/ukrainian/>
24. Ukrainian as a foreign language. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukma.edu.ua/eng/ufll/>
25. Ukrainian Power. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainianpower.com/indexu.html>
26. Ukrainian through it`s living culture. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.artsrn.ualberta.ca/ukr/ukrainianadvanced/index.html>

Стаття надійшла до редколегії 02.11.2014.

Галина Темник

Интернет-ресурсы по украинскому языку в системе учебно-методического обеспечения украинских образовательных заведений диаспоры.

В статье проанализированы интернет-страницы, предназначенные для изучения украинского языка как иностранного, в том числе для украинских образовательных заведений за рубежом, по количественным и качественным показателям, определены основные способы применения этих ресурсов и намечены перспективные направления в области их создания.

Ключевые слова: интернет-ресурсы, тип сайта, целевая аудитория, методика обучения, типы задач, контроль знаний, способ применения.

Halyna Temnyk

Internet Resources for the Ukrainian Language System Teaching in the Ukrainian Diaspora Education.

In the article the necessity of creating online resources for studying Ukrainian as a foreign language, providing analysis and systematization of educational web pages that are already operating on the Internet is proved. In this regard, online resources for studying Ukrainian as a foreign language, which can be used by all types of schools, especially those, which are situated abroad, are analysed in the article. In general, fifteen web resources of different types are examined. Indicators the author uses for the analysis are as follows: the type of the site, the target audience, the language level, the access to the site, the site structure, the language content, the teaching methodology, types of tasks, and knowledge evaluation. This method helps to determine the most effective learning features of the online mode. On the basis of the conducted analysis the author determines the main ways of usage of these resources in the learning process and outlines the perspective ways in the sphere of Internet resources for studying Ukrainian as a foreign language.

Key words: Internet resources, type of site, target audience, methods of teaching, task types, knowledge evaluation, method of application.